

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

3 Правничих систем сучасності (спеціальність «Міжнародне право»)

Тема 1.

Правничі системи сучасності як навчальна дисципліна:

загальна характеристика

Заняття 1.

(2 години)

Питання:

1. Правничі системи сучасності: об'єкт, предмет, методологія та структура.
2. Компаративістика як метод, наука та навчальна дисципліна, її функції, зв'язок з іншими науками.
3. Основні національні та міжнародні центри з порівняльного вивчення права. МАЮН.
4. Методичні правила порівняльно-правового аналізу.
5. Класифікація досліджень у компаративістиці.

Теми рефератів:

1. Історія розвитку компаративістики.
2. Різновиди досліджень у порівняльному правознавстві.
3. Як проводити порівняльні дослідження.

Література:

Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. 2-е видання, змінене [Текст] / уклад. : О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. Х. : Право, 2019. 1024 с.

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Биля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів–магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Бехруз, Хашматулла. Порівняльне правознавство / Х. Бехруз. О.: Фенікс, 2009. 464 с.

Порівняльне правознавство (теоретико-правове дослідження) [Текст] : монографія / за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К. : Фенікс, 2007. 400 с.

Лисенко, О. М. Порівняльне правознавство як наука та його місце в системі юридичних наук [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / О. М. Лисенко ; Київ. нац. ун-т. – К., 2001. - 19 с.

Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології [Текст] / О. В. Кресін [та ін.] ; ред. Ю. С. Шемшученко. – К. : [б. в.], 2006. – 256 с.

Тема 2.

Правничі системи та правові сім'ї:

поняття та класифікація

Заняття 2

(2 години)

Питання:

1. Правова система: поняття та риси, її структура.
2. Правова карта світу. Поняття «правова сім'я».
3. Класифікація та типологія правових систем. Критерії класифікації правових систем. Сучасні класифікації правових сімей.
4. Мішані правові системи. Правові альянси.
5. Європейське право: загальна характеристика, система, принципи та джерела.
6. Судові рішення Європейського суду з прав людини.

Теми рефератів:

1. Правова карта світу.
2. Виникнення права ЄС.
3. Рада Європи.
4. Європейський суд з прав людини.
5. Правова системи України серед правових систем сучасності.

Література:

Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. 2-е видання, змінене [Текст] / уклад. : О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. – Х. : Право, 2019. – 1024 с.

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Біля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів–магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Порівняльне правознавство (правові системи світу) [Текст] / Ю. С. Шемшученко [та ін.] ; ред. Н. М. Оніщенко. - К. : Парламентське вид-во, 2008. - 488 с.

Харитонов, О. І. Порівняльне право Європи: Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції [Текст] / О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов. - Х. : Одиссей, 2002. - 592 с.

Бенуа-Ромер, Ф. Право Ради Європи. Прямуючи до загальноєвропейського простору [Текст] / Ф. Бенуа-Ромер, Г. Клебес ; пер. з англ. - К. : «К.І.С.», 2007. - 232 с.

Тема 3.

Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї

Заняття 3–4

(4 години)

Питання:

1. Групи та особливості романо-германської правової сім'ї. Шляхи формування правових систем романо-германського типу.
2. Етапи розвитку романо-германської правової сім'ї.
3. Внесок університетів у розвиток романо-германського права. Школи глосаторів, постглосаторів і гуманістів.
4. Рецепція римського права, її періодизація та типи. Західноєвропейський та східноєвропейський типи рецепції римського права.
5. Канонічне та романо-германське право.
6. Декрет Граціана. Звід канонічного права.
7. Перші кодекси в сучасному розумінні.
8. Сучасні кодекси держав романо-германського права.
9. Публічне і приватне право.

Теми рефератів:

1. Французьке право як група романо-германської правової сім'ї.
2. Німецьке право як група романо-германської правової сім'ї.
3. Едикти імператора Юліана.
4. Перші кодекси романо-германського права.
5. Доктринальна праця Монтеск'є «Про дух законів».

6. Школа природного права і романо-германське право.

Література:

Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. 2-е видання, змінене [Текст] / уклад. : О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. – Х. : Право, 2019. – 1024 с.

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Біля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів–магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Бехруз, Хашматулла. Порівняльне правознавство / Х. Бехруз. - О. : Фе-нікс, 2009. - 464 с.

Харитонов, Є. О. Рецепції приватного права: парадигма прогресу [Текст] / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova. - Кіровоград : Центрально-Укр. вид-во, 1999. - 144 с.

Тема 4.

Джерела права романо-германської правової сім'ї

Заняття 5

(2 години)

Питання:

1. Норми права у романо–германській правовій сім'ї. Нормативно-правові акти, їх класифікація.
2. Джерела права, їх різновиди.
3. Закони та їх різновиди в романо–германському праві. Поточні закони.

4. Підзаконні акти романо–германської правової сім'ї. Делеговане законодавство.
5. Загальні принципи права. Правовий звичай.
6. Доктрина та судова практика в романо–германському праві.

Теми рефератів:

1. Різновиди звичайних законів у романо–германській правовій сім'ї.
2. Органічні закони як джерело романо–германського права.
3. Ордонанси як джерело романо–германського права.
4. Делеговане законодавство як джерело романо–германського права.
5. Загальні принципи права у романо–германському праві.

Література:

Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. 2–е видання, змінене [Текст] / уклад. : О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. – Х. : Право, 2019. – 1024 с.

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Биля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів–магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Бехруз, Хашматулла. Порівняльне правознавство / Х. Бехруз. - О. : Фе-нікс, 2009. - 464 с.

Зіллер, Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Порівняльний аналіз [Текст] / Ж. Зіллер : пер. з фр. - К. : Основи, 1996. - 420 с.

Шевчук, С. Судова правотворчість: світовий досвід і перспективи в Україні [Текст] / Станіслав Шевчук. - К. : Реферат, 2007. - 640 с.

Правничі системи, що тяжіють до романо-германського типу

Заняття 6

(2 години)

Питання:

- 1.Формування латиноамериканського права.
2. Особливості і сучасні тенденції латиноамериканського права.
3. Джерела латиноамериканського права.
4. Формування скандинавського права.
5. Правова співпраця скандинавських держав.
6. Джерела права Скандинавських країн.

Теми рефератів:

1. Інтеграційні процеси в Латинській Америці.
2. Цивільний кодекс Чилі.
3. Акти делегованого законодавства у Латинській Америці: особливості застосування.
4. Шведський та Датський кодекси – основа для формування скандинавського права.
5. Омбудсман: народжений у Скандинавії.
6. Особливості судової системи скандинавських країн.
7. Інтеграційні процеси в Латинській Америці.
8. Особливості судових систем латиноамериканських держав.

Література:

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Биля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів—магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Бехруз, Хашматулла. Порівняльне правознавство / Х. Бехруз. - О. : Фе-нікс, 2009. - 464 с.

Кулінич, Т. Громадянські суспільства країн Іberoамерики на сучасному етапі розвитку. Іberoамериканська спільнота націй [Текст] / Т. Кулінич // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. -2007. - № 35-36. - С. 77-81.

Тема 6

Загальна характеристика англо-американської

правової сім'ї

Заняття 7–8

(4 години)

Питання:

1. Англо-американська правова сім'я: поняття, групи, особливості.
2. Структура англійського права (сучасний варіант).
3. Основні етапи розвитку англійської правової системи, їх характеристика.
4. Загальне право: поняття та особливості.
5. Право справедливості.
6. Право справедливості та його співвідношення із загальним правом.
7. Порівняння англійського та американського права: спільні та відмінні риси.

Теми рефератів:

1. Становлення та розвиток англійського загального права.
2. Статут у правовій системі Англії.
3. Загальне право Англії.
4. Судова система Англії.
5. Право справедливості у правовій системі Англії.
6. Британський конституціоналізм.

Література:

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Биля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів–магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Бехруз, Хашматулла. Порівняльне правознавство / Х. Бехруз. - О. : Фенікс, 2009. - 464 с.

Бернхем, В. Вступ до права та правової системи США [Текст] / В. Бернхем : пер. з англ. - К. : Україна, 1999. - 554 с.

Тема 7

Джерела права англо-американської правової сім'ї

Заняття 9

(2 години)

Питання:

1. Поняття та види джерел англо-американського права.
2. Прецедент як джерело права в сім'ї англо-американського права. Структура судового прецеденту.
3. Статут як джерело права в сім'ї англо-американського права. Кодекси.
4. Делеговане законодавство в сім'ї англо-американського права.
5. Доктрина як джерело права в сім'ї англо-американського права.
6. Звичай, розум, канонічне право як джерела англо-американського права.

Теми рефератів:

1. Правовий звичай у правовій системі Англії.
2. Норма права та її різновиди у системі англійського права.
3. Правова доктрина в системі джерел англійського права.

Література:

Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. 2-е видання, змінене [Текст] / уклад. : О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. – Х. : Право, 2019. – 1024 с.

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Біля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів–магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Бернхем, В. Вступ до права та правової системи США [Текст] / В. Бернхем : пер. з англ. - К. : Україна, 1999. - 554 с.

Малишев, Б. В. Судовий прецедент у правовій системі Англії [Текст] / Б. В. Малишев. - К. : Праксис, 2008. - 344 с.

Офіційний сайт Співдружності Націй [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.thecommonwealth.org

Шевчук, С. Основи конституційної юриспруденції [Текст] / С. Шевчук. -К. : Укр. центр правн. студій, 2001. - 302 с.

Шевчук, С. Судова правотворчість: світовий досвід і перспективи в Україні [Текст] / Станіслав Шевчук. - К. : Реферат, 2007. - 640 с.

Тема 8

Особливості правничих систем США та країн Співдружності націй

Заняття 10

(2 години)

Питання:

1. Формування правової системи США.

2. Сучасна правова система США. Конституція США.
3. Джерела права США.
4. Кодифікація в США.
5. Особливості судової системи США.
6. Правові системи країн Співдружності Націй.
7. Правові системи Канади, Австралії та Нової Зеландії: порівняльна характеристика та джерела права.

Теми рефератів:

1. Поправки до Конституції США.
2. Правосуддя в США.
3. Кодифікація у США.
4. Уніфікація права в США.
5. Правова система Нової Зеландії.
6. Правова система Канади.
7. Правова система Австралії.

Література:

Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. 2-е видання, змінене [Текст] / уклад. : О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. – Х. : Право, 2019. – 1024 с.

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Биля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів–магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Бехруз, Хашматулла. Порівняльне правознавство / Х. Бехруз. - О. : Фе-нікс, 2009. - 464 с.

Бернхем, В. Вступ до права та правової системи США [Текст] / В. Бернхем : пер. з англ. - К. : Україна, 1999. - 554 с.

Офіційний сайт Співдружності Націй [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.thecommonwealth.org

Шевчук, С. Судова правотворчість: світовий досвід і перспективи в Україні [Текст] / Станіслав Шевчук. - К. : Реферат, 2007. - 640 с.

Тема 9.

Релігійні правничі системи

Заняття 11–12

(4 години)

Питання:

1. Поділ релігійної правової сім'ї. Характерні риси релігійних правових систем.
2. Мусульманське право: поняття, ознаки, джерела.
3. Специфіка ісламського права. Особливості правових систем сучасних мусульманських держав, їх класифікація.
4. Релігійно-філософські і соціальні основи індуського права.
5. Риси та джерела індуського права.
6. Сучасне право Індії. Особливості судової системи Індії.
7. Іудейське право: поняття, риси, джерела.
8. Сучасне право Ізраїлю. Судова система Ізраїлю.
9. Характеристика канонічного права. Порівняння Східної і Західної християнської церкви.
10. Джерела канонічного права.
11. Сучасне канонічне право.

Теми рефератів:

1. Коран як джерело мусульманського права.
2. Ісламське судочинство.

3. Декларації прав людини в ісламському світі.
4. Судова система стародавньої Індії.
5. Веди – основа індуського права.
6. Брахманізм у стародавній Індії.
7. Старий Заповіт як джерело єврейського права.
8. Талмуд як джерело єврейського права.
9. Важливі історичні віхи на шляху до незалежності Ізраїлю.
10. Основні закони Ізраїлю.
11. Кодекс канонічного права як джерело канонічного права.
12. Правова система держави Ватикан.

Література:

Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. 2-е видання, змінене [Текст] / уклад. : О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. – Х. : Право, 2019. – 1024 с.

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Биля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів–магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Бехруз, Хашматулла. Порівняльне правознавство / Х. Бехруз. - О. : Феґнікс, 2009. - 464 с.

Біблія, або книги Святого письма Старого і Нового Заповіту [Текст] : пер. з давньоєвр. і грец. - Всеукр. євангельсько-баптистське братство. - 1528 с.

Лубський, В. І. Мусульманське право [Текст] / В. І. Лубський, В. Д. Боґрис. - К. : Вілбор, 1997. - 256 с.

Релігієзнавчий словник [Текст] / за ред. А. Колодного і Б. Лобовика. - К. : Четверта хвиля, 1999. - С. 392 с.

Тема 10.

Традиційні правничі системи

Заняття 13

(2 години)

Питання:

1. Особливості традиційних правових систем, їх групи.
2. Китайське право: періодизація і характеристика.
3. Формування правової системи Японії: періодизація і характеристика.
4. Джерела сучасного японського права. Судова система Японії.
5. Традиційне африканське право. Кодекси звичаєвого права.

Теми рефератів:

1. Філософські основи китайського праворозуміння.
2. Писані закони Стародавнього Китаю.
3. Судова системи КНР.
4. Конституційний процес у КНР.
5. Перші письмові правові пам'ятки Японії.
6. Судова система Японії.
7. Еволюція африканського звичаєвого права
8. Правова система Танзанії.
9. Матримоніальне право Балі Західного Камеруну.
10. Звичаєве право Танзанії.

Література:

Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. 2-е видання, змінене [Текст] / уклад. : О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. – Х. : Право, 2019. – 1024 с.

Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

Порівняльне правознавство. Підручник / С.П.Погребняк С.П., Д.В.Лук'янов, І.О.Биля-Сабадаш та ін.; за ред. О.В. Петришина. Х: Право, 2012. 272 с.

Правова карта сучасного світу: навчальний посібник для студентів–магістрів юрид. вищих навч. закладів і факультетів. Видання друге / Петришин О.В. та інші. Харків: Право, 2023. 498 с.

Бехруз, Хашматулла. Порівняльне правознавство / Х. Бехруз. - О. : Фенікс, 2009. - 464 с.

Зінченко Олена. Сучасне африканське право: навч. посібник. Харків: Право, 2023. 172 с.